

OD PRAZNINE

ANĐELKO MRKONJIĆ

SADRŽAJ

OD OBLOGA LJEPOTE	6
Od obloga ljepote	7
Od krvi nečiste	8
Noćom	9
Od očiju nejakih	10
Pročišćenje	11
Az boja	12
Od manjkavosti	13
Od praznine	14
Od čaja zvijezda	15
Od žen	16
Mandici	17
Zapis od dvojbe	18
Molitva	19
 PJESME OD ZAPISA	 20
Od zapisa	21
Od čarolije	22
Likarija	23
Od suprotiva kletve	24
Od grla uspomena	25

Od zaljubljenosti	26
Od patrice vremena	27
Od smrti pjesnika	28
 PJESME OD UMORA	 29
Od umora čovika	30
Od jastučnice sjeta	31
Pjesma od omare	32
Od ravnog spomena	33
Od mrcilišta	34
Od krajputaša	35
 PJESME RAZLIKE	 36
Očajna priča u prolazu	37
Pisan zabludjeloj žabi	39
Pisan u prolazu	41
Od otopljenja premaza golotinje	42
Pjesma brončane nimfe	43
Pisan od perja na psećoj njušci	44
Pisan od ljubičastog tijela	45
Zapis u noći	46
 PJESME MLADOSTI	 47

Gnjevna pjesma mladića	48
Pjesma mladog čovjeka	49
Od ljubavnog koba	50
Od završne pjesme	52
O autoru	53
Impresum	54

Mojoj majci

OD OBLOGA LJEPOTE

OD OBLOGA LJEPOTE

Priklani dan
na nakovnju drži
nekovni az
Staro slovo
njišti
nježnost
cvijeta kometa
Križi su bolni
groznica i vibra
pamet prevrću
kuposovom iglom
Ne stižu anđeli u goste
očima mi
Al znam
da doista žudim
iscijediti
nemirom sna
rasol za ljepotu
od riječi
što se nižu
u nisku
dobre
vedrine

OD KRVI NEČISTE

Okovan
jah
tijelom
i jelom
sirak prosijavam
njihovom blagodati
jah
siromah
osiljen silom
i nemilom
i pregolemom
jao
u rog vrisnem
trajnost
svoju
i opet
i tri puta
i trideset puta
od večeri
sebi
do
ujutra
duboko
unutra
sukrvicu svoju

NOĆOM

Snatrim
anđele
bokova jakih
az
mješina
vode i ulja
Ćutim
nevjeru
česme suncokretne
med i prà
povazdan
Stojim
ocrtan vjetrom
i metrom
Boga
i ljudi
sam
i
nestvaran

OD OČIJU NEJAKIH

U svibanjskoj noći
hodam
prostorom nespokoja
Čujem
glasanje mačaka
dječjim zazivima
imena bliska
az
meni bez krivnje
gledaju
pitanja nepravednosti
bez odgovora
njima
meni
i
svima
okorjelima

PROČIŠĆENJE

Odilja
trepet točaka
naših kvadrata tuge
rastem spiralom
iz prošlog
iz nemoći
Meandar svijesti
tka moju ćutnju
zvijezde dahću
same
u mrklini
Govorim
doći ću
ja ću doći svakako
oslobođen ćerpiča
kućica sa zemlje
u nebo
ljubičasto

AZ BOJA

Ištem
stupicu za sunce
jer
valja mi
ù sridu
onu zdravu stranu
oblika moga svijétla
ja l' tijelo
ja l' duša
il' bit će
da nema spone
već
zeleno
doista jest
najdraži porod
sunca
boje
moje

OD MANJKAVOSTI

Az
očujen sivim
čujnošću
čudesa
nebesa
zemnim
povlačim crtu
po tmasti dnevnosti
krečnu
svjetlom orošenu
rosom osmiješenu
malaksalost
svoju
boju
nenasvodljivu
ipak
moju

OD PRAZNINE

Az
maniti zemnik
šupljim svjetlom
očaran
podzemnik tašt
žuh
varivo riječi
odvraćati
od vradžbine svijeta
u tišinu sviće
molitva
Bogu
mjerica
zrake šestokrake
plama
nasred
moje rake

OD ČAJA ZVIJEZDA

Krugovi neba
dube
na cigli
razoblič enje
krvi bola
samoga
moga
Raspukline
osušenih zvijezda
plutaju
u vrelini vode
puštaju
glas mjesečine
u drobini snova
Pečena zemljo
lije se dolinom tvojom
napitak krepanog dana
Primi ga
nježno
da srču
visine
čujnošću čaja
obline nada
u dubu
sada
poslijepodne noći
prije noći dana
svagdana

OD ŽEN

O žen
kad ti ise
vise
jošte bole
primi me lako
s malo voska
da sažeže
maslo
tvojih grudi
a ti budi
vino meni
metvica u dahu
poganica trava
krasotica
što
spava

MANDICI

Az
trpnik
sin oče
posipljem prâ
po ugrizbama
koze dvosise
po krastama
svojih
zala
nadanja
čežnji
Jer oblik bi ispunjen
nutrinom
njenog daha
i odumiranjem
spiralnog straha
prašinom zemnom
i koprivom žeženom
Onda
sad jest
da perut glavu rosi
i rosa glavu kosi

ZAPIS OD DVOJBE

U noći praznine
 žedam
 jestivi dan
 er
 az
 nisam ja
 ili jesam
 između
sutona i zora
 jastva
 i
rječotvora

MOLITVA

Bože,
u ime Tvoje
i Sina
i Duha Svetoga
meni
kakav jesam
ne dozvoli
da usta se
iskrive
jer uzalud
tada
i metvica
i kopriva mrtva
Riječ
u grlu
mrak mi je
u srcu
Privi me sebi
da s Tobom jesam
i uvijek
i zauvijek
Amen

PJESME OD ZAPISA

OD ZAPISA

U godini
koja može bit i ne bi dobra
iskvasih perut u octu
preslatke varke
Bože
neka mi bude danas
tamjan u kupki ispranog jutra
jer
pit mi je mlijeko
zgusnutih tragova
sedmolikih šalica znoja
Ozdravi stoga
slugu svoga poganoga
molju
az
amen

OD ČAROLIJE

Daždi
u nadanju
brzih slika kruga
Az
očima ne vjeruje
ni
kosuncu blještavom
ni
riječima što im se žuri
sapet
ostaje
u mirisu
kruha i soli
nepreboli
maslinovoj

LIKARIJA

Kad zaboli i tuga i radost
udahnuti hoću krepost trave
nadam da ne treba šaka soli u grlu
ni
žuč na jeziku poganu
ni
oko na šaci ludoj
tek
šum lišća jasike slušam
i
bit će da vidjet ću
zvijezde u modrini
kako ljepotom pamet prevrću
bez topljivog daha
Zaiskat ću doista samo glas jasenova
prije no što boli zaspu u dnu bića
umornoga

OD SUPROTIVA KLETVE

Pospremit mi je
nagomilanu samoću aza
na plitku ladicu kredenca zelenoga

Jutrom natašte
kada se sunce promili
ispit ću
procijeđenu ispijenost

Kratkoće
Oklupčan sobom
smiješak će me odvesti danu
što traje ko vreteno crno i bijelo

OD GRLA USPOMENA

Az
nasitno pluća širi
na krevetu uspomena
U mirisu deke i lancuna
diše
kopriva žigavica

Az
poljubi krpu masnu
od ispranih strasti tijela
nekoliko puta
pak zaspi
u smiješak
probuđenih svjetova

srca
I
satrtoga
tijela

OD ZALJUBLJENOSTI

Usebljen u tebe
šetam svoje tijelo
tihožićem grada
moja draga

Kalendar od snova
metvice i lipe
zamiriše uspomene
na dozrele strasti
što se kvase u zimmnici
našeg
propuštenog žića

Usebljen u tebe
tijelo mene šeta
dokolicom
sasvim nekom
drugom
draga
sada

OD PATRICE VREMENA

Az
urešen u klatno
njihalice ure
ćuti kucaj
trajanja bez brojke
az
slušat hoće
miris od ljepote
na vimenu svakojakih rana
az
kušat hoće
kvasac od ljepote
na očima razasutih stvari
az je az
i az
u vremenu kojeg ionako
nema

OD SMRTI PJESNIKA

Da
i nije to isto
i
nije tuga ista
ni
zemlja nije teška
pak kada pjesnika ispraćáš na pokoj
jerbo
vlati trave
i
nadalje
mirišu
bjelinom ugaslog vapna
rosom
jutarnjom

PJESME OD UMORA

OD UMORA ČOVKA

U manitoj igri
lista i vjetra
mlaka voda
puni osušene sudbine
az
gleda
trgovci dušama
štave na rašljama
kožu svojih ispranih srdaca
I zato je sajam u vrtu ljekovita bilja
šaren
od šupljih čudesa
a
igra traje
umornim nagnućem
lista i vjetra
i dalje
i dalje

OD JASTUČNICE SJETA

Čudnovatim pravcima plutaju
skrunjeni bridovi poslijepodnevni sjeta

Az

oproštene tuge zivka
ujastučenom simetrijom dana

čuje

lepet tišine

umornih ptica na žici

i vidi prosušenu sjetu

kako u nadolazećim likovima othodi

u mrlju

neku svijetlu

PJESMA OD OMARE

Teška svjetlost sutona
ganjkom
dogega sparno
Obamrla dosada klecne
Tek oplošje napuštenih riječi
zovući bezočne stvari
ušuška rascvalu tugu
u mrlju na zidu
polako
Nahero škripi dah
u šupljem zdanju

OD RAVNOG SPOMENA

Sitost horizontalne tišine
unese
u ambare tuge
pljesnivi pogled tustog lica
Uhranjeni lišaj
ceri se podbuloj cikli na vodi
Az gleda
rupe
umorne od mrtvih
i čuje
gašeno vapno
kako posvema tromo kuca

OD MRCILIŠTA

U prostoru onog
koji jest još malo
i oblik
i boja
tuga oči kvasi
pamučnom tišinom
raspela i broja
Volumen od
nada
strahova
i čežnji
nestaje na rubnici
svakidašnje
plohe
početka i kraja
Kraja
i početka beskraj

OD KRAJPUTAŠA

Na klizalištu prepariranih suza
tusto križište moći
drži na špagi
štukaturni osmijeh uškopljenog Pana
On ili ja
lažemo ljepoti
A mahovina okerom zeleni
i cijedi kradomice uzidanu bol
vrtnim gredicama
kap
po
kap

PJESME RAZLIKE

OČAJNA PRIČA U PROLAZU

Čeljust pokvarenih zubi
lašti ohole želje pločnika.
Perje i krv pregaženih golubova
moći svoju ravnodušnost u prozi.
Razbacane lokve,
nabrekle od taštih želja
trpe crvene i sive geste potpetica.

Evo,
mnoštvo izlazi iz kućnog nezadovoljstva.
Visoke,
vodoravne
i
krive
crte
smijulje se takvomu
bolu.

I zato ispirni kotlić
moli kobaltno nebo par kapi
makar obične sreće.
Čekanje možda boli?
A vrijeme se posvema lijeno češe
o derutni oker
utažujući svrbež križaljke na dlanu.
Betonski azur škrtari na milosrđu.
Kmečanje i živčani drhtaji
trepere uzduhom.

Hod i lepet prolaznika
razliju lokvu
izvan granica njenog dostojanstva.
Poneki osjete zadah pozornice

i krepku svježinu pernatog leta.

A zatim u kuću hrle.

Čeljusti, zubi i golubovi

na pladnju stoje

za neke druge

priče.

PISAN ZABLUDELOJ ŽABI

Krastava kreketuša krekeće
neonskoj svjetlosti bočnoga
ugla.

Poredani vrapci na krovu
turpijaju svoje cvrkutave snove
i ne će ništa da čuju.

Ulice su bez kraja.

Prašina vida svoje rane.

Az u žabu

gleda

pod kišobranom zvjezdanog neba.

I šapće prehladenom nosu

o žabi preko

puta.

Kako je plitak mulj kamen oko vrata
i kako gmazovi plaze površinom uma.

Kako su leptiri mlohavi i blijedi
i kako su komarci puni insekticida.

Komu li pjevaš žabo onkraj puta?

Nikog ne zanima tvoja vježba tijela
na putu pljuvačke i cigle.

Ne otiskuj

tugu

jer nje više nema.

Mazarija iznad noćne lampe gasne.

Vrijeme je glavobolje sunca.

Neukus je smrtnosti blizak.

Promet izvan tebe

prežderan i bahat.

I zato,

žabo,

utaži svoj pjev

u sadrenoj zdjelici meandra,
pa iako mokraće ima.
Požuri, jer evo već sviće
i neki azovi se
bude.

PISAN U PROLAZU

Golubinja ćud otisnuta
na asfaltnom pašnjaku
zjapi zabezknuto
Bezlične lutke izloga
kokoše se taštinom

Vab putuje
tračnicom
Škiljavi plural
poteпа se
o svoje
maskare
A nježnik

oslobođen srda
povodljive crte
zakorači

u
skriveni prostor
tišine
okačen
na uglu šetališta

i
ugleda
pepeljastu pticu starine
kako se
koleba

OD OTOPLJENA PREMAZA GOLOTINJE

Kažiprst u oknu

dimom se kovitla

Prijetnja neka

zavodi me nježno

Oblik praha

meni oči puni

Az

u vrutku traži

bridove što blaže

Tvrde jecaji

sirotinje nove

Golotinja otopljena

na korici stida

i blago i jadno

svakodnevno sramno

brojuć

Bogu dane

želje strasti nade

grijehe krađe mane

i dalje se svejednako njiše

gledajući čedno

u sramotu metra

sebedarje

gladno

PJESMA BRONČANE NIMFE

Bakreni tonovi zrikahu na podnevnom suncu

Magline oka jalom gledaju dušu

koja zeleni u metalnom triku

i prkosi pasti u putu

i smije se i hoda i plače

i garavu radost daje

bez plaće

srebrnjaka

Veo

proziran

od silnih htijenja okoline

zablista u gladnim očima

uvijek žednih na cesti dima i noći

I prijeđe tada

prekrasna forma svijeta

smrad popločanog trga

i

legne na vijak što spaja suton i zoru

a zatim zaspe u trag bez konca

možda tek nekog povjetarca

što škripi šaptom u šumi

salenjaka

PISAN OD PERJA NA PSEĆOJ NJUŠCI

Pocrnjela vješalica u ormaru suši
pomrčinu gorke ljubavi
Mukanje se horizontalno razliježe
oličenom sobom
Čujem prljave crnine glasa
i kihanje prehladene molitve
Az
u zatiljak niže
okoćene trnce snomorice
Vidim da gavran
na poderanom rublju prostire stolnjak
i da mokri pijesak guta
bjelinu
i da osušena korita
boluju od porebrice
Osvijetljena vješalica u ormaru
prozračuje
ukrižen pravokutnik nemira
I
ja
ništa ne vidim
ni tegle ni dunje ni paučine
samo perje
samo perje
na psećoj njušci

PISAN OD LJUBIČASTOG TIJELA

Crni je mačak
prešao preko puta
povorci zagorenih anđela

Novo nebo
staro nebo
Novo nebo

Pernati zubi
cvokoću
Sićanjveglačamarttravagnstudeniprosinac

Krtolićem
se uzvitla prhut
napoprijeko
dozrelih jabuka
Crni se mačak smiješi
s grana
visokih stabala

Anđeli
ni muški ni ženski
lebde uokoli
Žedni

Az
je
na dahu izvan svoga
tijela

ZAPIS U NOĆI

Polako pada noć
i
spušta se noćna tama
Moja kuća tone
u
dubok san
Az
plavet zamota
pod natrulom gredom
Duboko utone
noć
u mene cijela
Da ku' će svjetlost bijela
Bijela

PJESME MLADOSTI

GNJEVNA PJESMA MLADIĆA

Zašto mi daješ
Duh i činiš od
Mene jadnika?
Zašto me učiš
Da volim, a od –
Vajaš me od voljenog bića? Zašto me tjeraš u ljude,
A zatim me ostavljaš potpuno samog? Daješ mi mudrost
S kojom ne mogu biti potpuno sretan. I što je moja sloboda?
Do neka papirnata
Tuga! I što je sve
Moje mojstvo, do
Nečije zapravo
Glavstvo!? I što je
To u meni htjedno
Užasne ljepote drame
Da traje, traje i traje
U jazu mene i svojstva?

PJESMA MLADOG ČOVJEKA

Ti ženo mlada s patnjama na
Prstu misliš da imam cvijeće na
Na križu, predragu mimozu
Reci sebi ona živi
S nama. Miris
To je naša
Sjena
Ali meni treba, treba Božjeg
Melema. Odavno se nismo mi
Marija sreli. O, kako žudim tvoje kosti
Lomit! I ti si nekad tako trebala se ljubiti...
Ali nema, treba se i molit. I možda netko sažali se
Na nas. Na naše oči i naše ruke. O, da sam makar i
Pas, tad nitko ne bi požalio nas. Ja pas, ti nešto,
Mi sve!
I sada lajem na tebe. Samo kroz sebe.
Lajem na svetu korizmu.
A netko reče iznutra kroz
Pizmu: „Tiho, tiho po -
lako, mili...”

Strpih se i padoh s očima nabreklih od kujina vimena. O, kako
Ću skočit, nadojit se i biti kaljuža njena. Ljubit ću, rušit, podivljat
Ko bosutska pjena. Ali ja nje, nje već davno ne imah. I moja je pamet
Postala pusta... i zadnji njen dah ja prebrzo ispijah. U kaljuži od baršuna
Usta su moja bila mimoze puna. Ženo tuđa, skamenjena ženo vražijih
Valova pjeno - kuda me nose tvoji pramovi? U kamen - to doista išću hramovi?
Ja sastavni dio te palače!? A jadni vrapci tu spavat će. I kada neki bezutješni
Dečko u vodu, umjesto oblutka baci - ne vjerujem ti ženo! Ja još u ljubav
Vjerujem sneno. Pijte, pijte, sisari zemaljski, ločite ljubav svijeta!!!!
A, Marija, Marija sada se moli i ljubi u krilu ono jedno dijete.

OD LJUBAVNOG KOB

Ocrtani žudnjom napetošću tijela

prepoznamo miris

što se pripija i kliže.

Ženo,

meni bliska

il puknut će il skočit će

neki dio mene

u te na te poda te.

I onda

oči će nam naše

gledat

naša mesa

i vidjet će

žaubu.

A

natruli oblak perutat će riječi

i

možemo mi zborit

ne imaše sluha

sluha ne imaše.

Zakopčani sobom pomis'o će doći:

ne biše nam skloni

ni zakoni

ni znakovi

ni bogovi

ni ljudi.

Usalamurimo ljubav,

jedra ženo, stoga

za onaj trenutak kad nas više ne bi

kada puca ocrt želja, nadahnuća.

Ostanim o ono što doista

jesmo:

overtani žudnjom
i zakovani zamkom.

OD ZAVRŠNE PJESME

siječanj
popiti tjeskobu u juhi od snijega

veljača
prošetati mačje parenje u zoru

ožujak
nažuljiti prste zelenim od kvasa

travanj
otvoriti mladost vadičepom strasti

svibanj
napeti luk strunom jednoroga

lipanj
ah, lipe na Gracu gizdati ljepotom

srpanj
uturiti oči u omaru popodnevene sjene

kolovoz
provozati se u klasju prašine

rujan
nujan biti

listopad
s padavičarem mokrit u daljinu

studen
nacijepati balvane nejasnoća

prosinac
oprostiti sebi darujući tebe

Andelko Mrkonjić

Rođen 1961. u Cerni. Diplomirao je jugoslavistiku na Pedagoškom (Filozofskom) fakultetu u Osijeku. Radio je u osnovnoj i srednjoj školi, Odjelu za kulturologiju Sveučilišta J. J. Strossmayera, a trenutačno je zaposlen na Akademiji za umjetnost i kulturu u Osijeku.

Objavljivao je prozne i poetske tekstove koji su zastupljeni u nekolicini nacionalnih i međunarodnih antologija, panorama i časopisa. Napisao je i niz radova vezanih uz likovnu umjetnost, predgovora za kataloge te sudjelovao u predstavljanju i otvaranju likovnih izložbi. Izlagao je slike, grafike i objekte na pet samostalnih likovnih izložbi i sudjelovao na velikom broju skupnih izložbi.

Dvojezična hrvatskomađarska *Zbirka pjesama/Versek* nagrađena je priznanjem Duhovno hrašće na 26. pjesničkim susretima u Drenovcima 2015. godine.

Objavio: *Molitva ili od obloga ljepote* (pjesničko-grafička mapa, 1997), *Od praznine* (poezija, 2001), *Priče iz Supera* (kratke priče, 2009), *Slika, riječ, kultura* (udžbenik, 2011), *Zbirka pjesama/Versek* (poezija; prepjev na mađarski Zoltan Medve, 2014; nagrada Duhovno hrašće, 2015), *Alta i mira* (hipervizualne pjesme, 2016), *Alta bez mira* (grafičko-pjesnička mapa; koautorstvo s Krunoslavom Dundovićem, 2017), *Super, bez priče* (kratke priče, 2017), *Slikotekst* (eseji, 2018), *Kalanto soneti* (poezija, 2020).

Biblioteka Mali rakun

knjiga 73

Anđelko Mrkonjić**OD PRAZNINE**

drugo, izmijenjeno izdanje

© 2023 Anđelko Mrkonjić**© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2023****Izdavač**

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Tihomir Dunderović

Fotografija

ready made / Pexels

Objavljeno

21. svibnja 2023.

ISBN 978-953-374-097-3 (HTML)

ISBN 978-953-374-098-0 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-374-099-7 (PDF)

ISBN 978-953-374-100-0 (MOBI)

Prvo izdanje

Matica hrvatska, Osijek, 2001.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija
Republike Hrvatske.**